

Uitgegeven door Uilenhof Uitgeverij ©
Schipperdonk 108
4824 DW Breda
Nederland
Uilenhofuitgeverij@gmail.com
KvK nummer: 90291247

Versie: Nieuwe uitgave, augustus 2026
ISBN: 9789403928050
Copyrights: Robin Schalk en Uilenhof Uitgeverij ©
Omslag: Rica Graphics en Uilenhof Uitgeverij ©
Foto's auteur
& omslag: Artorial Photography ©
www.artorialphotography.com
Schrijfcoach: Eveline Broekhuizen
Redactie: Purperhart Vertalingen

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk door de wet bepaalde uitzonderingen mag niets in dit boek verveelvoudigd, in een geautomatiseerd gegevensbestand worden opgeslagen of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgeverij of de auteur.

EENZAME
AUTIST
OP
AVONTUUR

ROBIN SCHALK

Voor al de mensen die lijden onder eenzaamheid

Proloog: Botsing der A's

Avontuur. Het ontdekken van wat er aan de andere kant van de horizon ligt. Je verstand op nul zetten, een keer diep inademen en dan de sprong in het diepe wagen. Je doet het om de laatste spaarzame oerinstincten die het leven nog kent te activeren: vluchten als er gevaar op de loer ligt, gezelschap zoeken omdat we instinctief sociaal geprogrammeerde dieren zijn, eten zoeken als we honger hebben, een partner vinden om mee te paren, de weg zien te vinden op momenten dat je verdwaald bent (op welke manier dan ook). Het zijn ingrediënten die een avontuur binden — of alles in de soep laten lopen.

Als kind met autisme durfde ik van avontuur alleen maar te dromen. En dromen deed ik. Vanuit de schoolbanken tuurde ik naar buiten en beleefde ik in mijn fantasie de meest ongelooflijke avonturen.

Op de basisschool verliep alles dan ook prima. Vond ik zelf althans. Goed, ik was een rustige jongen, maar ik luisterde goed naar de juf en de leraar en haalde goede cijfers. Klinkt als een modaal, gelukkig kind. Toch? Mijn ouders zagen echter een andere zijde als ik niet op school was.

Vrienden had ik niet of nauwelijks.

Contact leggen was erg moeilijk.

Uitleggen wat ik bedoelde (of wilde) ging moeizaam.

Ik staarde urenlang voor me uit.

Er waren driftbuien als iets niet volgens planning liep.

Ik speelde urenlang met mijn autootjes op de tafel, die als een treintje hetzelfde rondje reden. Mijn vader werd er gek van.

Het masker van het blonde, dromerige en vooral lieve jongetje dat ik op school droeg, was mijn manier om ‘normaal’ te lijken. Het kostte me echter zoveel beheersing dat, eenmaal thuis, alle opgekropte energie er als een geschudde colafles uitkwam.

Mijn moeder heeft menigmaal geprobeerd om hulp voor mij te krijgen. Niemand geloofde haar echter. Mijn ouders wisten zich geen raad met mij, begrepen me niet. Zo sudderde het jarenlang door.

Ik voelde me nooit eenzaam, ondanks dat ik veel alleen was. Tot ik naar de middelbare school vertrok. De nieuwe omgeving buiten mijn vertrouwde basisschool deed mijn ogen ontluiken en ik zag de vriendschappen die op het schoolplein werden gesmeed. Er werd gelachen, gevoetbald; dezelfde mensen zochten elkaar op. De enige die mij regelmatig opzocht, was de jongen die mij vanaf de basisschool al pestte.

De weinige keren dat ik op de middelbare school lichamelijk contact had, eindigden altijd hetzelfde: met de vingers van deze pestkop om mijn dichtgeknepen keel, zijn lichaam dat het mijne tegen de stoeptegels van het schoolplein perste, terwijl klasgenootjes zwijgend

toekeken. Ik heb me nooit zo onbeduidend en waardeloos gevoeld als toen.

Grotendeels geïsoleerd groeide de eenzaamheid in mij, en de verankering met de Andere Wereld — mijn droomwereld — groeide net zo hard mee.

In de jaren '90 was er weinig bekend over autisme. Het duurde tot mijn dertiende levensjaar voordat ik grondig werd onderzocht. Ik werd drie maanden opgenomen in het Rotterdams Medisch Pedagogisch Instituut (RMPI). Daar werd de diagnose eindelijk gesteld. Mijn moeder hoopte dat met deze diagnose alles beter zou worden. Niets was helaas minder waar. Begeleiding aan huis (of wat voor hulp dan ook) bleef uit, en ik verdrong in het huishouden van mijn gescheiden moeder met een broer en drie zussen. Mijn moeder kon het na een tijdje niet meer aan en ik vertrok naar mijn vader en toenmalige stiefmoeder. Die hadden geen kinderen en waren ervan overtuigd mij de juiste regelmaat te kunnen geven. Ze gaven me een schema met duidelijke afspraken en regels, en alles zou goed komen. Helaas pindakaas. Het was wederom niet voldoende. Mijn vader kon ook niet met me omgaan en mijn moeder nam het eenzijdige besluit om drastische maatregelen te nemen. Op vijftienjarige leeftijd moest ik noodgedwongen naar Rotterdam verhuizen, waar ze een Beschermde Woonvorm hadden voor autistische jongeren. Ik wilde echter niet gaan. Mijn moeder zei toen letterlijk: 'Je bent 15 jaar, je hebt niets te willen.' Zo. Daar stond ik dan. Met een koffer met kleren

in een stad die ik niet kende. Het besluit heeft de band tussen mij en mijn ouders weinig goed gedaan.

Ik zal je het volledige relaas aangaande dit achtergrondverhaal besparen. Kort samengevat: ik was niet op mijn plek in Rotterdam. Natuurlijk, ik kreeg daar de begeleiding die ik nodig had. Ja, ik leerde er hoe ik voor mezelf kon zorgen. Maar ik moest er een hoge prijs voor betalen. Ik zag mijn familie alleen in het weekend. Ik werd wederom gepest, nu omdat ik openlijk voor NAC was en met een zachte g sprak. Ik kroop hierdoor verder in mijn schulp. Probeerde aan het verdriet en de onmacht te ontsnappen.

Sinds mijn aankomst in Rotterdam evolueerden mijn fantasieën. De losse dagdromen vol fictie en het bovennatuurlijke concentreerden zich in een supernova, waarin de Andere Wereld definitief een tweede realiteit voor me werd. Ik vond er mijn vaste verantwoordelijkheden bij diverse 'banen'. Zo was ik er voetballer bij NAC, F1-coureur, geheim agent en uitvinder. Ook had ik er regelmatig een vaste vriendin (die geheel toevallig op dat moment een populaire actrice bleek te zijn) en zelfs mijn eigen vrienden.

Toch waren niet alle dagdromen die ik had onbereikbare onzin. Soms, heel soms, borrelde er een verlangen naar een echt avontuur op. Reizen door verre landen. Op ontdekkingsstocht gaan. Steeds vaker gingen die fantasieën over Australië, het grote Down Under. Waarom Australië in het bijzonder, weet ik niet meer. De bizarre dieren? De

lege stranden? De weidse natuur? De woestijn? Waarschijnlijk schuilt een groot deel van het antwoord in de vrijheid die je er kunt ervaren. Ik wilde graag zelf deze vrijheid proeven en had in mijn oudste zus zelfs gezelschap gevonden dat mee wilde gaan. Rond de tijd dat we in ons examenjaar zaten, werd ze echter verliefd op een jongen uit de buurt en liet ze het plan varen, waarna ik zelf ook niet meer durfde te gaan. Het verlangen om te reizen werd met de jaren als een molensteen om mijn nek verzwaard door diverse angsten die de meeste mensen wel zullen herkennen. Dit waren de mijne:

(Ja maar,)

- Niemand wil met me meereizen
- Het kost zoveel geld
- Ik heb een vaste baan
- Ik heb een eigen huis
- Ik durf niet
- Ik moet eerst echt gelukkig zijn
- Ik heb te weinig (zelf)vertrouwen

Vooral de laatste twee zijn onzin. Zelfvertrouwen en geluk komen tijdens zo'n reis vanzelf. Er zijn geen magische spreuken, pilletjes of zelfhulpboeken die je daarop kunnen voorbereiden. Sorry. Het enige wat je moet hebben, is een plan — ook als het plan geen plan hebben is. Over dit alles in het volgende hoofdstuk meer. Laat ik eerst mijn verhaal afmaken.

Laten we de draad weer oppakken bij de middelbare school. Toen ik op het punt stond mijn mavo-diploma te behalen, vond ik mezelf, tezamen met mijn ouders, op het kantoor van de rector. De gezette vrouw deed haar managerstoel kraken toen ze vooroverleunde. Ze praatte tegen mijn ouders alsof ik er niet was.

“Er is voor autisten geen speciaal onderwijs in het voortgezet onderwijs. Het beste wat Robin kan doen, is gaan werken. Misschien ergens in een fabriek.”

Ik had rondgekeken voor vervolgopleidingen, maar er zat niets tussen waar ik interesse in had of mezelf geschikt voor vond. Verslagen door dit nieuws besloot ik te gaan werken, waarna ik door wat omzwervingen in een magazijn terechtkwam. Het werk dat ik er deed, was geestdodend simpel. Mijn ouders drongen er dan ook op aan dat ik ging studeren zodat ik uitzicht op iets beters had. Ik deed uiteindelijk wat ze zeiden en begon aan een opleiding.

Mijn hersenen werden uit de mottenballen getrokken. Ik haalde de beste cijfers van de klas.

Twee diploma's later had ik het vertrouwen in mezelf gevonden om door te pakken en begon ik direct aan een andere opleiding die me terug naar Breda leidde: die voor sterilisatiemedewerker in een ziekenhuis.

Door de verhuizing naar Breda schrok ik wakker uit mijn dromen. De supernova ontplofte en mijn blik op de wereld veranderde. Ik realiseerde me dat ik met het dromen een hoop van mijn kostbare tijd

op deze planeet verdeed en verbande de Andere Wereld. De explosie van de supernova veroorzaakte een schokgolf van nieuwe dromen: een koophuis, een vriendin, een sociaal leven. Misschien zelfs een echt avontuur. En waarom ook niet? Ik had al zoveel bereikt!

De jaren verstreken echter. Ik haalde mijn diploma, kreeg een vaste baan en kocht een appartement. Tot dusver ging het goed. De sociale contacten bleven echter achter in Rotterdam. Er volgde langzaam een nieuw isolement, waarin ik alleen sporadisch mijn familie en wat drinkmaten bij NAC zag. Mijn vrije tijd spendeerde ik in mijn eigen wereldje, tussen de muren van mijn appartement. In combinatie met de koelkast waar altijd wel een biertje koud stond en mijn bank die heerlijk zat, keek ik films, series of speelde ik videospelletjes. Als ik me maar in een fantasierijke wereld kon onderdompelen.

Het kon de eenzaamheid echter niet verdoezelen, en het onderdompelen transformeerde in verdrinken. Zeker nadat ik een meisje had ontmoet, Tamara, op wie ik hopeloos verliefd werd. We hadden elkaar via een date-app leren kennen, en wat voor haar als een geintje begon (ze was pas vier maanden uit elkaar na een relatie van negen jaar), groeide snel uit tot een serieus contact. We hadden dagelijks contact. Ze was slim, kletste makkelijk, kon schaken, dronk speciaal bier en hield van dezelfde muziek en films. Ik was eerder verliefd geweest, maar nooit zo zwaar als toen. Ze was voor mij als een oase in een woestijn van eenzaamheid, en ik kon die paar

maanden niet gelukkiger zijn. Ik had alles voor haar gedaan. Helaas was dat andersom niet het geval. De oase bleek een fata morgana. Ze dumpte me onverwachts na maanden daten via een appje, 'omdat ze het zo moeilijk had', om een maand later met de volgende verder te gaan. Het brak mijn hart zo hevig dat ik sommige stukken nooit meer heb teruggevonden.

Er volgden depressies, af en aan, en ik heb uiteindelijk mijn toevlucht gezocht tot het GGZ-autismecentrum in Breda, waar ze me handvatten konden aanreiken. Laat ik daar niet dieper op ingaan; ik wil hier geen droge kost met feiten en informatie over autisme, eenzaamheid en depressies delen. Daar zijn andere boeken voor. Wat ik wél zal doen, is openhartig vertellen wat me tijdens deze reis overkomt en wat ik daarvan leer.

Eerst wil ik (nog steeds) graag mijn verhaal afmaken.

Rond mijn dertigste werd ik op een dag alleen in mijn appartement wakker.

Ik stond op en liep naar de badkamer. In de spiegel keek ik naar de eerste grijze haren die tussen de kastanjebruine zaten genesteld. Ik dacht bij mezelf: mijn leven flitst aan me voorbij. Wil ik mijn tijd echt blijven verdoen aan hersenloos vermaak? Waar wacht ik nou eigenlijk op? Die vriendin die niet komt? Het lef om een droombaan te zoeken? Wat wil ik echt met mijn leven?

Beelden van Sydney flitsten door mijn hoofd. Het was net na oud en nieuw en de Australiërs hadden live op tv vanaf de Harbour Bridge

de grootste vuurwerkshow ter wereld tentoongesteld. Het befaamde Opera House dat ernaast staat, gloeide in de felle kleuren van al het vuurwerk. Dát zou ik graag eens willen meemaken! Het zette mijn gedachtegang als een tweede ontplofte supernova in een stroomversnelling. Het verlangen om te reizen groeide die weken sterker, en de angsten die me tegenhielden, verdrong ik naar de achtergrond.

De eerste vraag die nu waarschijnlijk door je hoofd schiet, is: hoe heb je die angsten dan verdrongen?

Door te plannen. Daar vertel ik zo meer over.

Eerst wil ik je, voor we verdergaan, graag één ding op het hart drukken: mijn oplossingen hoeven niet per definitie de jouwe te zijn. Ieder mens is anders. Ik hoop je te inspireren om je eigen oplossingen te vinden, die voor jou het beste zullen werken.

Er is echter één oplossing die je sowieso kan helpen. Een oplossing die net zo moeilijk als eenvoudig is:

Zet de schakelaar om.

Ik hoor je nu denken: 'Ja Robin, dat is makkelijk gezegd! Ik durf het gewoon niet.' Het is ook niet makkelijk, dat hoef je mij niet te vertellen. Daarom heeft de aanloop naar mijn avontuur zo lang geduurd.

Voordat de reis echt gaat beginnen, wil ik nog één ding met je bespreken. Ik heb je net in vogelvlucht verteld over mijn jeugd. Over

mijn autisme. Mijn eenzaamheid. Mijn dromen. De grote vraag luidt natuurlijk: wat is dit precies voor een boek?

Het is namelijk geen standaard reisboek. De rode draad in dit boek zal gaan over het omgaan met eenzaamheid op reis. Ik wil je graag vertellen hoe het voor mij is om alleen door een onbekend land te reizen. Wat mijn hoogtepunten zijn. Mijn dieptepunten. Waar ik tegenaan loop. Wie er op mijn pad komen en wat het met me doet. Wat ik zal leren. Het wordt een samensmelting van gevoelens, confrontaties, ontdekkingen en verslagen van de mooiste plekken die ik heb gezien.

Hopelijk zullen deze ervaringen ook voor jou relevant zijn. Of het nu is omdat je zelf eenzaam of autist bent, of omdat je inspiratie zoekt voor je eigen avontuur.

Ga door naar het volgende hoofdstuk — dan beginnen we bij het begin.

Hoofdstuk 1: Een goed begin is het halve werk

Het verlangen om te reizen ontstak diep in mij als een vuurtoren bij een haven. De angsten waren echter nog steeds aanwezig in de vorm van getijden, rotsen die uit het water steken en andere schepen die ook in en uit de haven willen. Ik moest deze obstakels nog steeds overwinnen.

Wat goed heeft gewerkt, is de euforie hooghouden. In de eerste weken bekeek ik veel foto's van Australië. De prachtige beelden van Sydney, Melbourne en de talloze nationale parken en watervallen gaven me kippenvel. De vuurtoren begon steeds feller te schijnen, en ik zocht uit waar de mooiste foto's waren gemaakt. Ik verzamelde al deze punten in een speciale map in Google Maps, die naarmate de tijd vorderde door al die punten begon op te lichten als een kerstboom. Of als heel veel vuurtorens!

Na die paar weken zoeken wist ik het zeker: ik wil een reis door Australië gaan maken. Maar waar moet ik beginnen? Ik had nog nooit zo'n omvangrijke reis ondernomen. Verder dan een paar georganiseerde groepsreizen was ik niet gekomen. Veel praktische vragen gingen door mijn hoofd: hoelang wil ik weg? Waar wil ik precies naartoe? Hoeveel gaat dit kosten?

En, het grootste struikelblok: hoe vertel ik dit aan mijn baas?

Mijn teamleider, Walter, leidde een sterilisatieafdeling in een ziekenhuis in Oosterhout. Ik werkte er vaste dagen en tijden. Ze hadden bij de operatiekamers een vaste planning voor de week (maandag en dinsdag vernieuwden ze heupen en knieën, woensdag deden ze veel kijkoperaties aan de knie). Mijn team bestond al tien jaar uit dezelfde vier collega's en dezelfde teamleider. De vaste structuur op de afdeling was erg fijn. De ruimtes waren klein en overzichtelijk. Ze roken altijd naar dezelfde schoonmaakmiddelen.

Walter deed zelden moeilijk als iemand vrij vroeg en hij probeerde mij en mijn collega's altijd te helpen waar hij kon. Een fervent reiziger was hij echter niet. Hoe zou hij op dit ongebruikelijke verzoek reageren?

Ik besloot sporadisch over reizen te beginnen. Als een soort kruimelspoor liet ik hier en daar een opmerking vallen over dingen als het Opera House in Sydney en over reizen in het algemeen, om te laten zien dat het me bezighield.

Op een dag waren we alleen op de afdeling en ik besloot mijn kans te pakken. We stonden instrumentennetten op te dekken en ik zocht naar het juiste moment. Zeker een uur lang.

Zweet liep langs mijn klotsende oksels naar beneden. Ik friemelde wat met de set die voor mijn neus stond. Walter was al tien keer de ruimte in- en uitgelopen en elke keer durfde ik er niet over te beginnen.

Zonder na te denken flapte ik het er uiteindelijk uit toen hij weer binnenkwam.

“Walter... wat zou je ervan vinden als ik een wat langere reis wil maken?”

Stilte.

“Wat is lang?” was uiteindelijk zijn antwoord.

Ik dacht aan al die punten op de map. Ik wilde hem niet afschrikken, maar ook niet afschepen met een leugen. “Twee of drie maanden.”

Weer stilte.

“Jeetje, da’s lang. Als het kan en het van de manager mag, vind ik het prima. Wat wil je allemaal gaan doen dan?”

“Door Australië reizen.”

“Dat is ver weg.”

“Daarom wil ik ook langer weg, dan hoeft ik geen dagen in het vliegtuig te zitten voor een paar weken.”

Walter knikte.

Het was het begin van een lastige voorbereiding. Aangemoedigd door de verkapte goedkeuring van Walter, besloot ik goed uit te zoeken hoelang ik precies weg wilde en wat het zou kosten. Kort gezegd: het avontuur kreeg vorm. Aanvankelijk wilde ik alleen de oostkust bezoeken, maar rondom Melbourne is ook veel te zien... Ik puzzelde verder en de vuurtorens bereikten elke kust van het eiland, waardoor de cirkel letterlijk rond was. Dat presenteerde natuurlijk een probleem: dat ging ik in drie maanden nooit redden.

Zo vond ik mezelf opnieuw terug bij mijn teamleider, aan wie ik het ‘goede nieuws’ mocht brengen.

“Walter... over die reis hè... zou het een probleem zijn als het iets langer dan drie maanden werd?” vroeg ik hem.

“Wat is iets?” antwoordde hij.

“Maandje of vijf ook goed?”

Stilte. Ik kon de tandwielen in zijn brein horen draaien.

“Het wordt steeds langer. Tja, als drie maanden kan, moet vijf ook wel lukken.”

Zo lukte het me elke keer om de reis wat langer te maken. Tot het weer niet lang genoeg bleek en ik met hangende pootjes terug naar mijn baas kon. Ergens was het wel komisch — hij zag het snel genoeg aankomen. Mijn gezicht is zo makkelijk af te lezen dat Walter de vraag al van een kilometer afstand aan zag komen.

“Walter. Ik heb nog eens goed naar de planning voor Australië gekeken...”

Walter schamperde. “Jeetje, hoelang wil je wegblijven, een heel jaar?”

Hij zou er uiteindelijk niet ver naast zitten — het bleken elf maanden te zijn. Dat was echter nog maar het begin.

De volgende stap was uitrekenen hoeveel dit geintje me eigenlijk ging kosten. Niet dat ik dat erg vond; het hielp mij met het op afstand houden van de angsten.

Deze taak was echter omvangrijker dan ik dacht. Waar moet ik allemaal rekening mee houden?

Ik struinde het internet af en bedacht de volgende dingen:

- Vliegtickets
- Boodschappen
- Aanschaf van een camper
- Onderhoud aan de camper
- Brandstofkosten
- Parkeerkosten
- Reisverzekering
- Autoverzekering
- Kosten van activiteiten (onder andere duiken)
- Overnachtingen

Ja, ik weet het. Zeg het maar. Zelfs rekening houden met de parkeerkosten? Dat is wel erg extreem! Niet als je weet hoe duur dat kan zijn. Voor het parkeren had ik al een budget van zo'n 300 euro. Toch heb je niet helemaal ongelijk; iedereen treft een andere voorbereiding. Sommige mensen regelen alleen een ticket en een visum en laten zich verrassen. Voor beide werkwijzen valt wat te zeggen. Door alles op het laatste moment te regelen, kun je soms te laat zijn. Te laat voor een visum, of een activiteit zoals duiken kan dan al volgeboekt zijn. Je hebt echter wel meer vrijheid.

Terug naar de kosten. Na maanden rekenen had ik eindelijk een bedrag voor ogen. Een bedrag waar ik van schrok. Alles bij elkaar zou het zo'n 36.000 euro moeten kosten... Hoe moet ik dat in

vredesnaam gaan betalen?! Ik kan goed sparen, maar dan nog zou het veel te lang duren. Nee, ik had andere opties nodig.

Een ervan was veel overwerken en de overuren gebruiken om betaald weg te mogen. Door veel weekenddiensten te werken, kon ik nog meer uren opbouwen. Zo zie je maar: als je echt op avontuur wilt, is er altijd een weg!

Welke weg zou jij nemen?

Ik vatte dit hele plan samen in een e-mail naar de manager, met de vraag of ik betaald verlof mocht opnemen. Gelukkig duurde het niet lang eer ik toestemming kreeg. Met de zegen van zowel de teamleider als de manager was de grootste stap voor dit avontuur gezet. De jaren erna werkte ik veel aan de planning, die de ruggengraat van mijn reis zou vormen. Het hield mijn brein lekker bezig. Op deze manier kon ik opborrelende angst verdrinken in een zee van rationaliteit.

De planning verliep voorspoedig, tot ik kanker bleek te hebben. Ik werd met spoed geopereerd en ze waren er gelukkig op tijd bij; het had zich niet verspreid. Toch kreeg ik voor de zekerheid bestralingstherapie. Het sloeg de wind uit mijn zeilen en heeft me maanden zoet gehouden. Ook bleef ik jarenlang onder toezicht. Gelukkig is de kans dat het na twee jaar terug kan komen — dat is de tijd die tussen de operatie en Australië zit — uiterst klein en kan ik veilig een jaartje wegblijven.

Het is niet allemaal slecht nieuws; via een reisforum vond ik twee Nederlandse dames die graag mee wilden reizen. De ene zou in het oosten aansluiten, de andere in het westen. De gedachte dat ik in Australië in ieder geval voor een deel van de tijd reisgezelschap zou hebben, was voor mij (en mijn familie) een fijn idee. We bespraken samen de route die ik wilde gaan volgen en ik heb beide een keer ontmoet — het klikte redelijk.

Toen ik besloot naar Australië te gaan, stond één ding me tegen: namelijk de 36 uur durende vlucht. Zou het niet veel leuker zijn (en natuurlijk goedkoper, Nederlander!), om meerdere kortere vluchten te pakken? Ik moest natuurlijk nog steeds letterlijk de halve wereld over, maar een vlucht van maximaal zeven uur klinkt een stuk beter.

Ik plande voor mijn heenreis naar Australië een strakke ‘wereldreis’. Daarbij zou ik een middag in Athene zijn, twee dagen in Petra, vijf dagen in India en twee dagen in Singapore. Frons je nu? Ik kan het je niet kwalijk nemen. De route klinkt zelfs op voorhand erg gehaast. Afijn, we zien vanzelf hoe het zal verlopen.

Zoals ik beloofd heb, zal ik je tijd niet verdoen met irrelevante informatie. Ik heb dus jaren gespaard. Veel gepland.

Laten we vooruitspoelen naar het interessante deel: de reis zelf.

Hoofdstuk 2: Het afscheid

Balies met rijen mensen. Koffers die overal in de weg staan. Op de achtergrond zweven vluchtomroepen als gezongen psalmen door de lucht, terwijl een man in een klein karretje me bijna omverrijdt.

Een grote, zware backpack hangt op mijn rug. Een kleinere, maar nog steeds zware rugzak op mijn borst. Mijn hart klopt in mijn keel. Ik plaats de tassen tijdelijk op de grond, zodat mijn moeder en een paar andere familieleden die me komen uitzwaaien me kunnen knuffelen. Zoals veel autisten ben ik niet erg gediend van lichamelijk contact. Toch laat ik ze even hun gang gaan; het zal voor het komende jaar toch de laatste keer zijn. Na een tijdje laten ze me los. Niemand weet iets te zeggen.

Het moment van gaan is gekomen. Honderd dingen vliegen door mijn hoofd. Ken je dat gevoel als je op vakantie gaat, dat je jezelf herhaaldelijk afvraagt of je iets vergeten bent? Vergroot dat gevoel met factor 22 en je begrijpt misschien wat ik bedoel. Naast alle vaste dingen als ‘Heb ik mijn paspoort wel bij me?’, denk ik in een flits terug aan wat ik heb moeten opofferen om hier te komen.

Het was een hele beproeving om zoveel te werken — soms tegen de zestig uur per week, terwijl ik 36 gewend was — om het verdiende geld vervolgens níét uit te kunnen geven. Alles werd gespaard. Dat betekende weinig nieuwe kleren, geen uitjes, mijn tv was al tien jaar

oud en geld voor vakanties was er al helemaal niet. Alles voor het goede doel.

Het enige wat ik heb gekocht is een nieuwe spiegelreflexcamera en een krachtige laptop, zodat ik onderweg mijn foto's kan bewerken.

Ik ben dan ook gebroken. De laatste dag dat ik werkte, liep ik als een verslaafde met afkickverschijnselen de deur uit.

“Het wordt tijd dat je gaat reizen, jongen,” zei Linda, een collega. “Je hebt zo hard gewerkt om hier te komen. We zijn nu al trots op je!”

Ik glimlachte flauwtjes. Ik heb nooit goed met gevoelens en complimentjes om kunnen gaan; ik weet nooit hoe ik erop moet reageren. “Ik had het liever met een vriendin gedaan,” zeg ik.

“Jouw tijd komt nog wel.”

Jouw tijd komt nog wel... Wat heb ik er toch een hekel aan als mensen dat zeggen. Natuurlijk, wat moeten ze anders zeggen? Mensen uit mijn omgeving willen me wel helpen, maar ze staan op dat soort gebieden hulpeloos aan de zijlijn. De enige die mij kan helpen, ben ik zelf.

Ik trok mijn medische klompen uit en wilde ze als altijd in de hoek gooien. Het was een gewoonte. Lang lagen ze er toch nooit; ik had ze normaal gesproken de volgende dag weer nodig. Nu keek ik verward naar het schoeisel. Waar laat je werkspullen als je een jaar naar de andere kant van de wereld gaat?

Na al die jaren voorbereiden, sparen en regelen, zakte het besef pas echt in. Ik heb geen flauw idee wat ik aan het doen ben. Of wat me te

wachten staat. Het vormt een angst die tastbaar en tegelijk spannend is.

En daar sta ik dan met mijn tassen op Schiphol. Ze drukken letterlijk en figuurlijk zwaar op mijn schouders. Ik kijk nog een laatste keer naar mijn afscheidscomité. Ergens had ik verwacht een traan te laten. Ik grimas ongemakkelijk en zwaai als een dronken idioot naar de achterblijvers. Verdoofd loop ik langs de douane, waar het wachten op mijn vlucht naar Athene kan beginnen.

Ik zak zuchtend in een oncomfortabele plastic stoel. Een dagdroom vliegt op een wolkje voorbij — een die de afgelopen jaren vaker langskwam. Het waren altijd dezelfde: achter het stuur met mijn arm uit het (rechter!) raam, rijdend door de woestijn. Zwemmend tussen koraalriffen en haaien. Wandelend door de jungle.

Of deze specifieke, waar mijn camper in een zee van zand onder een eenzame boom staat geparkeerd. Geen ander geluid dan het geruis van de boom of een zacht muziekje dat uit een boxje komt.

Hoofdstuk 3: Back to the Stone Age

De vlucht die me naar Jordanië brengt, landt midden in de nacht. Het gaat al fout zodra ik het vliegveld verlaat. Ik wil naar de taxistandplaats lopen, maar halverwege word ik opgevangen door een enthousiaste man.

“Goedemorgen meneer! U zoekt een taxi?”

Ik knik met mijn slaapdrongen kop ja en hij wuift me mee.

“Komt u maar, meneer, mijn taxi staat hier!”

Hij leidt me weg van de taxi's (dat is hint één dat er iets niet klopt), het terrein af richting de gewone parkeerplaats (hint twee), om te stoppen bij een gewone auto (en dat is nummer drie).

“Hoeveel is het naar het busstation?” vraag ik hem.

“Niet duur, meneer!”

“Wat is niet duur?”

“Komt goed, meneer!”

“Kom op, ik wil graag een prijs weten...”

“Voor u meneer, 200!”

Tweehonderd? Heeft hij een beroerte gekregen of zo? Dat is toch veel te duur! Ondanks dat ik weet dat hij te veel vraagt, stap ik toch geïrriteerd in.

Het is niet mijn eerste keer in het Midden-Oosten (waar ik Egypte toe reken), dus de verwaarloosde, fantasieloze zandkleurige gebouwen die we passeren komen me bekend voor. Ik probeer de irritatie over de

te hoge prijs van me af te zetten en wat te slapen — iets wat niet lukt in deze nieuwe omgeving.

De taxi stopt in een donkere straat. Niets aan dit plaatje doet denken aan een busstation. De man helpt me met mijn bagage en ik geef hem stom genoeg nog een fooi ook.

Het gebrom van zijn krakkemikkige wagen sterft weg en ik kijk om me heen. Daar sta ik dan, om vier uur in de ochtend. Het gaat nog uren duren voor de bus richting Petra vertrekt en ik sta te wachten in een uitgestorven buitenwijk. Ik sjok naar een gesloten winkeltje, waar een haast onzichtbaar bordje met de naam van de busmaatschappij hangt. Ondanks het slechte begin zit ik in ieder geval goed. Ik zucht. Het avontuur voelt nog niet als een avontuur, eerder als een ‘wat doe ik hier in vredesnaam’. Omdat ze bij het vliegveld geen bagageopslag hadden, sta ik daar weer met twee zware rugzakken. Mijn gedachten dwalen naar de dure camera’s en laptop in de rugzak op mijn buik en ik pak hem wat steviger vast.

De tassen zijn loodzwaar, maar er is iets wat zwaarder begint te wegen: het verlangen om te plassen. Ik kijk om naar de grote rugzak op de grond. Spiek om me heen. De straten zijn leeg. Durf ik het aan? Ik leg de tassen op de grond en sprint naar de parkeerplaats achter het gebouw om mezelf te verlichten. Alles ziet en ruikt toch al als een urinoir, dan maakt mijn bijdrage ook niet meer uit.

Het lijkt een eeuwigheid te duren voor er andere toeristen aankomen. Uren na mij stapt er dan eindelijk een stelletje uit hun taxi. Gedreven door mijn opluchting en eenzaamheid besluit ik ze aan te spreken.

“Hoi jongens! Hoe is het?”

“Goed hoor,” zegt de man. “Met jou?”

“Prima! Ik wacht hier al sinds vier uur in de ochtend, dus ik ben blij dat het niet lang meer zal duren!”

Ik kijk naar de gesloten deuren en donkere balie van de busmaatschappij. Hopelijk zijn ze punctueel. In Egypte heb ik namelijk kennismemaakt met de ‘Egyptische vijf minuten’, wat een half uur bleek te zijn.

“Da’s lang,” zegt de man zonder me aan te kijken.

“Waar komen jullie vandaan? Ook het vliegveld?”

“Nee, van ons hotel.”

De man begint een gesprekje in zijn moedertaal tegen zijn vriendin, waarmee het duidelijk is: hij heeft geen interesse om met mij te praten. Jammer. Anderzijds sta ik hier gelukkig niet meer alleen.

Als het op het reserveren van vervoer aankomt, is een gedegen voorbereiding van vitaal belang. Zo had ik op voorhand gelezen dat je voor deze bus beter vooraf kunt reserveren. Wat ik dus gedaan heb. Een goede voorbereiding werkt echter alleen als de andere partij het ook doet.

Wanneer de balie van de busmaatschappij eindelijk tot leven komt, ontstaat er chaos. Alsof ze hier nog nooit klanten hebben gehad. Net als in veel arme landen worden de familieleden, vrienden of burens eerst geholpen. Verveeld leest een medewerker namen op van mensen die gereserveerd hebben, en mijn naam zit er niet tussen. Ja hoor, daar gaan we...

Ik worstel me naar voren. De mensenmassa voor de balie is hardnekkig. Maar wanneer de derde persoon een van mijn loodzware tassen in zijn nek krijgt, splijt de menigte uiteen als de Rode Zee voor Mozes.

Ik plant mijn ellebogen op de balie en probeer wanhopig oogcontact te krijgen met de medewerker die erachter staat. Zonder resultaat. Het is knap om te zien hoe hij me negeert, terwijl ik als een boom boven de mannen in jurken uittoren. De man kan in Nederland zo in de horeca gaan werken. Uiteindelijk ontkomt hij niet meer aan me wanneer ik mijn grote handen over de balie schuif.

“Goedemorgen. Ik heb gereserveerd. Kunt u dat checken?”

Hij typt. “Naam?”

“Robin Schalk. Dit is het reserveringsnummer.”

Meer getyp. Stilte.

Alsof het zweet me met die zware tassen nog niet genoeg op de rug staat.

“Nee hoor, meneer, u heeft niet gereserveerd.”

Als ik ergens niet tegen kan, is het wel wanneer mensen beweren dat ik lieg. Gelukkig ben ik voorbereid; na het reserveren heb ik een screenshot gemaakt. Omdat ik ergens wist dat het niet goed zat. Triomfantelijk schuif ik een geprinte versie van dat screenshot onder zijn neus.

“Wat is dit dan?”

Hij haalt zijn schouders op. “Sorry meneer. Geef uw paspoort, dan probeer ik het alsnog te regelen.”

Hoewel ik geen fan ben van het afgeven van mijn paspoort, lijkt ik weinig keuze te hebben. Ik worstel me weer naar achteren.

Ik wacht. Na een tijdje begint de medewerker tickets uit te delen. Het voelt bijna als een loterij en de prijs is een busrit naar Petra, de vergeten stad midden in de woestijn. Mijn naam blijft achterwege en de zenuwen groeien. Uiteindelijk noemt hij mijn naam en ik kan me wederom naar voren wringen om mijn prijs op te halen.

In de met airco uitgeruste bus, die rechtstreeks naar Petra gaat, val ik eindelijk in slaap.

Tegen elf uur in de ochtend kom ik in Wadi Musa aan, het toeristenstadje dat van Petra leeft. Aangekomen bij het hotel is alles — op een personeelslid na — uitgestorven. Ik check in.

De hotelkamer is niet de schoonste die ik ooit heb gezien.

Of de grootste. De douche staat in de kamer. Ondanks dat de zon fel schijnt, is het donker op de kamer. Tja. Dat krijg je als je zo goedkoop mogelijk wilt reizen.

Ik besluit meteen richting Petra af te reizen — daarvoor ben ik hier immers. Ik wandel door de uitgestorven stad naar de kronkelende ravijnen. Aan het einde van de ingang perst zonlicht zich door een scheur in het plafond. Alsof je door een sleutelgat kijkt. Mijn pas versnelt wanneer flarden van een iconisch beeld door de scheur verschijnen. Het beeld dat iedereen voor zich ziet als je het over Petra hebt: de Schatkamer van de Farao.

Ik vergaap me aan het bouwwerk. Nou ja, bouwwerk... Ben je bekend met Petra? De stad is door de Nabateeërs rond de geboorte van Jezus grotendeels uit de rotsen gehakt. De enige gebouwen die los zijn gebouwd, zijn vervallen tot ruïnes. De kwaliteit van de handgemaakte grotten is prachtig. Omdat de stad eeuwenlang onder het zand begraven lag en meer dan 1500 jaar vergeten is (daarom wordt Petra ook wel de ‘vergeten stad’ genoemd), is het in goede staat gebleven. De Schatkamer — die na onderzoek een graftombe bleek te zijn — is de mooiste blikvanger van de oude stad.

Aan het einde van de dag besluit ik een route door de bergen te lopen. Ik moet me haasten om de top nog in daglicht te bereiken en ren als een berggeit langs de grotendeels uitgestorven bergpas.